

Рік XVII. Нью Йорк, Четвер, 21-го Січня 1909. Число 2

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, January 21, 1909. No. 2.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Грудень 1908.

В. 122. Грайцар Марія ум. 17/10, 1908	1000
В. 42. Марчак Амбровій ум. 23/10, 1908	1000
В. 63. Рудавський Іван ум. 1/11, 1908	1000
В. 7. Цигар Іван (стар.) ум. 7/11, 1908	1000
В. 82. Барщ Френк ум. 9/11, 1908	1000
В. 62. Капан Николас ум. 15/11, 1908	1000
В. 121. Гула Михайл ум. 16/11, 1908	1000
В. 121. Метевій Осиф застр. 19/11.	1000
В. 143. Юрчак Магдалена ж. Теод. ум. 8/5, 1908	400
В. 85. Вашишин Гриць м. Анни ум. 5/8, 1908	400
В. 45. Козачишин Ева ж. Василя ум. 30/10, 1908	400
В. 175. Олійник Параска ж. Ник. ум. 1/11, 1908	400
В. 40. Лежинська Параска ж. Ів. ум. 17/11, 1908	400
В. 1. Магєро Олена ж. Андрея ум. 29/11.	400
В. 16. Дзяба Осиф запом.	100
В. 150. Істрейко Федор запом.	100

Разом 10.600.00

Платня год. урядників за Дец. 190.00

Адміністрація Союзу за Дец. 106.81

Весь розхід виносить 10.896.81

Розмет платять 9073 членів на ціле посмертне (кождий по 1.13 д.) і 1227 членів на пів посмертного (кождий по 57 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Ф. Від-них по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1.27 дол. а на половину посмертного 71 цнт.

Д. Капітула, предсідатель. С. Ядловский, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

ЗАЯВА.

До відомости усім Вп-аних урядників і членів Р. Н. Союзу та усіх Вп. читачів „Свободи“.

Високоповажаві Панове!

Позаяк так редактор „Свободи“, Ант. Цурковський, як і менаджер друкарні „Свободи“, п. К. Кирчів вістали обжаловані перед кримінальним судом в Нью Йорку за поміщене дописи про о. Арсенія Чаховова на дні 25 червня 1908 року під заголовком „Благочинний“, а судова розправа, початково визначена на день 16-го грудня перетягала ся в суді з дня на день так, що розпочала ся доперва 5-го с. м. і тривала до 19-го с. м. — а чого безумовно не мож було наперед передбачити — тому по тій причині спізнали ся і роботи коло календаря на 1909 рік, та числа „Свободи“ 52 і 53 могли вийти лиш в зменченім форматі. Безнастанна проволока судової розправи, доконечна присутність обох обжалованих в суді, звязані в тим клопоти і труднощі, а крім сего і руські свята Родження спричинили також, що число 2-ге „Свободи“, не можна було ніяким робом видати дня 14 го с. м., та се все спричинило, що редакція не була в силі зарядити ся так, щоб Вп. читачі і передплатники „Свободи“ на сім не потерпіли.

І тому днесь відзиваємо ся до Ваших сердець з просьбою ласкаво простити і вибачити нам сю нашу неточність, тим більше, що справа, яку ми заступали в суді, не була нашою особистою справою, але справою нашого загалу в Америці справок кривдженного і виганяного нашого народу, справою доптяної ворогами нашої гр. кат. церкви. Днесь справа вже є на покінченню — а який буде її вислід — про се в най-нашнім числі повідомимо наших Вп. читачів.

Ант. Цурковський редактор.

Юнст. Кирчів менаджер.

ДЕЛЕГАТИ Х-ї ГОЛОВНОЇ КОНВЕНЦІЇ „РУСКОГО НАР. СОЮЗА“ в PHILADELPHIA, PA. 1908 P.

Відозва.

Ми, низше підписані — гр. катол. св'ященники, походять з пражської дієцезії — хоча з одного боку вяснити наше теперішнє поступованє та тим робом відкинути усі, відкинебуть кинені на нас обвинувачення, а з другого боку хоча би предложили спосіб упорядкування наших церковних діл, який може всіх успокоїти — отсим відзиваємо ся до Вас, Всечеснійші Отці і Руський Народо!

Головно нас обвинувачували і обвинувачують об тому: що ми мовчали, що ми не борем ся проти Єпископа, що ми — без волі народа і без волі більшости угорського св'ященства — крадьки хочемо „погодити ся“ з Єпископом.

Розберім отже се все подрібно:

I. Признаємо, що ми до сих пор мовчали, але причиною сеї мовчанки не було — як про нас голошено, — „bezmírnaja glupost' ili farizejstvo, bojazlivost' ili pjatolizunstvo!“ О, ні! Просе всякий знає, що ми не вигодовані на такім хлібі і такого їсти не хочемо!

Ми мовчали, позаяк бачили, що ціла борба:

1. почала ся тільки ради приватних інтересів;
2. пізнійше стала більше об'єктивною, але ведено її від початку аж до кінця як найшкандальнішими способами;
3. виводили перед очі народа такі страховища, за які самі страшучі добре знали, що вони лиш „страхи на ляхи“, та що вони забули про найголовнішу небезпеку: буллю (а се тому, щоб не страшили ласку айришів-авторів булл);
4. глядали і просили помочи там і у тих, яких перед тим самі чорнили і яких старали ся зробити народови ненависними.

II. Правда, ми зовсім не брали уділу в боротьбі проти Єпископа, в сій боротьбі брата проти брата, в сій боротьбі о відстанє „uhrorusskaho Episkopa“, і — если слушні жаданя вповинять ся — і на будуче у ній ми не хочемо брати уділу, позаяк:

1. не хочемо ані на коротенький час вертати під власть латинських біскупів, щоб нас в сей спосіб на все не знищено;
2. не хочемо просити ані послугувати ся помочю ніякої політичної власті, тим менше старокраєвої, будучи переконані, що ніяка поміч не обійде ся без конечности заплати за ню, та тому, що ми хочемо і маємо упорядковати американську церкву, а не старокраєву;
3. не маємо найменчої заруки, чи сей другий, угорус. єпископ, маючий прибути тут при помочи політичної власті, не буде вести св'яцької політики, що знає, може чи не небезпечнішою для руського народа, як сей, галицький Єпископ;
4. не маємо ніякої заруки, чи з приходом другого Єпископа настане супокій, чи може не стане ся противно: наробиється еще більшого заколоту, еще більшого роздору;
5. в приході другого Єпископа не бачимо найменчої заруки

усунення булл. „Перший Єпископ зівстав висланий без ніяких ограничень, вислану за ним буллю не приняв, проти нїєї запротестував, її не оголосив і не оголосить“, — а другий Єпископ не міг би вже прибути, не присягнувши попередно на додержанє булл.

III. Що же тикає ся обвинення, що ми крадьки „погодили ся“, то зовсім лишно оправдувати ся з того, бо се закидають нам ті, які, не так як ми один, але безчислені „sobory“ без нас улажували, і хто знає, чи також і не проти нас; тоті, що без нас установили собі „vubog uhro-russkich duchovnikov“; тоті, що тепер наш крок зближення відкинули і з нами об'єктивно погодити ся не хотіли, позаяк вони цілу вагу кладуть не на діло, але на особисту прихильність або ненависть, ласку або пімсту.

Ми наші бажання оголошуємо публично, а „oni zadnych punktov ne publikujut“ (47. число Ам. Руск. Вѣстник-а). І хтож тут робить крадьки?!

IV. Тепер роздивім ся, чого ми бажаємо?!

Щоб покінчити згіршуючу боротьбу, щоб привернути мир, щоб забезпечити церковні права і привілеї, щоб завести загальний лад і порядок уважаємо за річ доконечну:

1. ПРОЩЕНЄ УСІХ ОБИД кимнебудь і якимнебудь способом нанесених з застереженєм, що кождий ним заподіяне лихо має направити.
2. СКЛИКАНЄ ЦЕРКОВНОГО КОНГРЕСУ з цілею уложєна загальних статутів для Гр. Кат. Церкви в Америці і для поодиноких парохій.
3. ЗАЧАРТЕРОВАНЄ СТАТУТІВ, щоб наша церкву і перед св'яцьким правом зістала зрівнана з латинською, щоб була узнана, як маюча свої особенні „By-laws“.
4. ЗАХОВАНЄ ПРАВДИВОЇ ВІРИ.
5. ЗАХОВАНЄ ЧИСТОТИ ВСХІДНОГО ОБРЯДУ, а то через:

- а) відкиненє булл „Ea semper“, щоб вона ніким ніколи не була проголошена, і ніколи не обов'язувала позаяк її цілею є знищити наш св. Обряд.
- б) положенє кінця усяким душєхвату, діяним на підставі несправедливої булл, або інакшими словами практикованим латинським клером.

6. ВИКЛЮЧЕНЄ З ЦЕРКВИ УСЯКОЇ СВ'ЯТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ, яка лиш ділить і сіє роздор а ніколи не може злучити.
7. УСТАЛЕНЄ І ЗАБЕЗПЕКУ ХАРАКТЕРУ (угро-руський і галицький) кожної церкви і парохії, відповідно до їх заложеня і більшости вірних.
8. УЗНАНЄ ФАКТУ, що поки не буде одноцільного, американського св'ященства, то три головні групи св'ященників: мунікавіці, пражівчани і галичани уважають ся за три рівноправні чинники — без взгляду на їх чисельність —, а се тому, аби поло-

(Продовженє на сторони 4-ій).

Кум Гриць і Василь.

I.

Кум Гриць сьпіває:

Тай не жаль ми за тим,
Щом ся добре напив,
Але жаль ми за тим.
Що ма кум так набив...
Так набив, так побив,
І біді наробив:
Во „полісмен“ прийшов
Ще й два ребра зломив.
І за ковнір мене,
І до „джелу“ бере —
І сидів я п'ять днів.
Ще й пан скваер здере,
Во прийдець витягати
Срібників сорок п'ять.
Йому дати, заплакати
І... до Бога вітати.
Ой не жаль ми за тим,
Що я добре напивсь,
Але жаль ми сим,
Що в нещасте вгтаивсь.

Кум Василь: Гело, куме, а за кого Ви се так сьпіваєте? Стою під дверми, слухаю і...

Гриць: Сьвят, сьвят, сьвят, кум Василь? А се як, а ви звідки ту взяли ся?

Василь: Та не з віхтя, кумцю, не з віхтя, тільки зі старого краю приїхав. Та ж знаєте мабуть, що я був два роки у старім краю.

Гриць: Алеж знаю, добре знаю, та не знав, що ви вже повернули. От гостеньки, ось радість, от „півнік“! Гей, стара, кум приїхали, біжи по пиво!

Василь: Гов, гов з пивом! Від пива голова сива, а мопонка нещаслива. Скажіть перше, за кого ви сьпівали і котрий кум вас так побив?

Гриць: Та скажу, скажу, але вперед скажіть ви, що нового в старім краю чувати? Се важніше, бо знаєте, що я також гадаю там повертати.

Василь: Га, як що конечно хочете вже знати, так розкажу вам коротко. Сьпіває:

В старім краю десять бід
Маеш на оден обід,
На вечеру бід три фіри,
А на снідане без міри.
В старім краю все старе —
Шкуру всякий з нас дере,
А не хочеш шкури дати —
Давай головоньку — брати...
В Старім краю царів п'ять,
Війском можна гатити гаті
А царят, панів, без міри,
Щоб печінки наші ілі...

Ось і все. Тепер опоздайте ви кумцю.

Гриць: Я також розкажу вам коротко. Бачте я є за єпископом Ортінським, а мій кум Гаврило читає „А. Р. Вістник“ і є против єпископа. І ось перед двома тижнями стрінули ся ми оба в кума Мишки на весілю тай давай бесідувати на сю тему. Я хвалю єпископа, а він лає, я кажу, що як раз нам такого треба, а він перечить, я своє, а він своє. Ну, і договорились. Я мав кречий язик, а кум дужший кулак — тай звісно, не міг дати мені ради язиком, так заїхав кулаком межі очі... Проче звісне Вам, як що ви чули мою пісню до кінця.

Василь: Чув, добре чув і тепер знаю вже, що дієть ся на Американській Русі. Не гаразд, кумцю, не гаразд! Та про се поговоримо іще другим разом, бо ось кума несуть вже „пайнту“ і перекуску Сьпіває:

Кумцю моя, любцю-ж моя
Дай вам, Боже сина,
Щоб ви самі не носили
Із „салуну пива.
Як синок є, можна дати
Вже йому „пайнтину“
Хотай вище по дорозі
Пива половину.

II.

(Новорічна розмова).

Гриць сьпіває:

Що там говорити —
Рік скінчив ся, щож робити?
Ту ради нема.
„Зафундуйте кумцю любий,
То всім ворогам на згубу
Випемо до дна.
Йде старий рік в домовину
Тож „фундуйте“ ще чарчину
Йому в „упокій“.
Вічна пам'ять засьпіваймо
І знов пива потагаймо.
Фундуї, кумцю мій!
А поглянь ся рік новенький.

Повний сили молоденький, —

Се ліпше для нас:

Є похорон і хрестини,

Така радість не що днини,

Фундуйте ще раз!..

Василь: — Гов, гов, доволі сього. Я ту зізого не чуо, лиш фундуї, та фундуї і ще раз фундуї. А не знаєте ви тої пословиці, „не надій ся Грицю на дурницю“?

Гриць: — Знаю, але знайте і ви, що на Новий Рік всякий фундує та й ви зафундуйте. Такий звичай в Америці.

Василь: — Га, га, га, такий звичай кажете? Де ви його вимадали? В Америці є безліч інших, красивих, звичаїв, а Вам як раз сей попав ся в руки.

Гриць: — Не я перший та й не останній...

Василь: — Досить, досить не говоріть даліше вже знаю, що хочете сказати! Всі наші так ділають, та й з мене не відлюдок. Се правда. Всі наші люди мають подібну вдачу. Як тільки прийдуть до Америки, так вчать ся від туземних жителів не гарних але найгірших звичаїв. Найшвидше навчать ся клясти по англійськи, описля пити, даліше „файтувати“ ся і т. п. і т. п. На добрі прикмети Американців вони не звертають уваги. Чи не так?

Гриць: — Так ваша правда. Я сам не вмію іще говорити добре по англійськи, але клясти, то гей. Навіть старозаконний „бом“ не додержить мені язика.

Василь: — Ось і бачте. Так ві всім. Ми лише случайно помічуємо добрі прикмети в Американців. От вольмім лише на примір їх жертволюбивість. Скільки грошей жертвують вони на добродієні і народві цілі, скільки в них високо-гуманітарних закладів, читальень, бібліотек, домів приюту, шпиталів і шр. пр. що повстає за добровільних жертв? А в нас? Ну, жалко згадувати! Швидше видушите кришку меду зі сьвятої земленьки, чим від нашого чоловіка 5 центів на добродієну або народну цілі. Не дасть тій годі, волить пропати!

Гриць: — О що до сего, то вже ні. Я сам дам, але скажіть на що маю дати.

Василь: На наших бідних учеників в старім краю.

Гриць: — Добре. Маєте ту долара, якого я мав пропати сьогодні.

Василь: — Прекрасно, дайте за те писка, най вас поділю! Я повернув зі старого краю і знаю яка там біда. Ручу вам одначе, що наколиб кожний з наших переселенців в Америці жертвував тільки половину з того, що має пропати на Різдвяні сьвята і Новий Рік, то не одному горю можна тим зарадити, чимало сліз втерти.

Підслушав Чалий.

Дмитро Андрейко.

„Де-що про реорганізацію наших шкіл“.

(Продовжене*).

Та самі школи, котьби і найліпшої системи, нічого путнього не відіють, если позістануть даліше під управою нинішнього нашого учительства. Учитель, се душа школи. Учитель, се живий примір для школярів. Школяр обсервує уважно кожний крок і рух свого учителя і мимрхить переймаєть його психічною вдачею, його норовами і честнотами, так, що можнаб сказати: Який учитель, такі діти в його школі! А які школярі, такі і члені суспільности! Учитель, се сіваць добра і зла, як він посіє, таке і виросте. Не маловажмо проте вибору учителя, глядім в нім сіваць першого а уникаймо другого. Не віддаваймо так байдужно і легко-зірно кому небудь ся справу, а самі розглядаймось за добрим учителем, котрому сьміло могли бсьміо віддати в опіку наші діти.

Но щож нам днесь робити? Чи всіх некваліфікованих учителів прогнати, а інших шукати? Ні! Перше булоби вельми нелюдське, а друге нині впрост неможливе. Чи бос або майстер неумітного та менше справного робітника сейчас відганяє? Ні!.. Він дає такому нагоду підучити свого фаху, а опісля доперва рішає. Добрий знов газда не жаліє ні труда ні заходу, аби свого робітника підучити і зробити його для себе як найкористійшим. — Так і ми винні поступати, а то тим більше, що і

між нашим некваліфікованим учительством суть сили до того звания навіть дуже спосібні; інші знова суть щирі і трудолюбиві. Таким отже некваліфікованим учителям повинні ми дати нагоду обізнати ся з обов'язками і працею учительського, повинні ми їх підготувати до того звания, всякими можливими способами помочи їм в шкільній праці. Се не в їх, а тільки в нашу користь вийде.

Тай не таке се діло трудне, якби ся кому могло видавати. Троха пожертвованя з нашої, а усиля і доброї волі з їх сторони, тай лиху зарадити ся. Місячні ваканційні учительські курси, загальні конференції, візрцеві практичні лекції, письменні праці, (еляборати), розвідки і розправки на тему шкільництва, даліше інструкції і регуляції шкільні, плани і розклади наукові, добрі підручники і прибори наукові, бібліотека учительська, а в кінці надзір уряду шкільного, його візитації і гостіації, його вказівки і поради, а також ренумерації, узнаня, а в потреби і упізнєня одиниць, — се' все змінити може наших панів педагогів, як вже не на совершенно фахові, то що найменше на можливі для нас сили учительські. А здаєть ся мені, що не знайдесь громада, котраб жалувала пару центів на висланє свого сьвітлодавця по добро для своїх власних дітей. На таких бо сходинах і практиках учительських має кожний нагоду просьвітити себе і в теорії і практиці, набрати більшого досьвіду для свого звания, тай може і заосмотрити ся (пожичкою у других або з учительської бібліотеки) в ріжного рода книжки і

кусні музичні, котрих він сам не має, і не знає часом навіть де за ними питати, а яких необхідно потребує в своїй позашкільній праці. Таким чином можнаб ту найважкішу точку реформи в наших школах з успіхом перевести. З часом можнаб подумати і о підготовленю фахових учителів а тодіб можна і наші школи знові зреформувати на такі, які і другі народи посідають.

Добрий ремісник не возьме ся до діла зі злими знаряддями, бо знає, що шкода його талану і праці. Діло не вийде по його гадці. Партач знова чим небудь партачить. Таке саме і в школі. Добрий фаховий учитель, неохотно веде науку, если не має відповідних підручників і приборів наукових; він знає, що в таким разі мучить і себе і діти. А в наших школах як раз таке безголовє; тим то по наших школах не праця а партачтво.

Тож конечно нам і ту реформу; конечно заосмотрене наших шкіл в добрі підручники і відповідні наукові прибори. Неоден може подумав, що се не велике діло справити буквар або яку таку читанку; так думає неоден, часом і учений, але педагог задивляє ся на сю річ інакше. Зготовити добрі підручники, се, скажєм, найтрудніше діло шкільництва; се діло не одного місяця, року, але довгих літ досьвіду, науки і практики. Сего діла не втне і наймудріший учений, при зеленім століку; з під його пера вийти оно може мудре і штудерне, але мало коли для народних шкіл відповідне. Тільки педагог теоритично і практично в своїм фаху образований, може в тім напрямі своїх сил попробувати, та для шкіл прислужити ся. Коли отже удалоб ся зреформувати наші школи на який один лад, тоді нам, педагогам позістає обов'язок виготовити для тих шкіл відповідні підручники. Виготовляти підручники вперед, нім зреформує ся школи, се булоб незручно. По зреформованю шкіл належалоб взяти ся до того діла, і то сполученими силами.

В своїм часі в справі підручників я позволю собі забрати єще раз голос обширніше. Ту єще додаю, що таке саме і з науковими приборами, та всякого рода средствими помічними необхідними до науки поглядвої (образової), яку по школах народних передосім належить увзглядняти і нею послугувати ся. В кінці зазначу, що і наші шкільні будинки вимагають такої зміни. Але і про се в будучности скажу більше.

Так подав я коротенький взорець (проект) реформи нашого шкільництва. Не кажу, що би той начерк був знаменитий і щоб його не можна змінити. Противно, прошу всіх компетентних розслідити його і гадаю, що в сій справі завяже ся ширша дискусія у часописи.

Маю надію, що мій зазив не буде „голосом во пустині“ але, що розбудить до того народнього діла ширші круги, а вже що найменше тих, котрі звязлись народом опікувати ся і його провадити, тай усіх тих, котрим добро народа хоть трохи лежить на серцю. Я певний, що не заведусь на Вас чесні Проводирі, Ви товариші праці, і найблизші числа „Свободи“ будуть повні голосів в сій справі. Бо се справа не одиниць, але справа усего народу, справа, від якої зависить доля нашого люду за океаном.

Країна великої будучности.

В західно-північній часті Канади лежать мало залюднені, чудова країна, Альберта. Ся богата країна дає нагоду кожому бідному чоловікові добробут

майна, але лишень тому, котрий з сеї нагоди скористає та поспішить ся. Наколи ся країна заселить ся — то подібної нагоди до здобути майна не скоро можна буде діджати ся. Ся країна не з одного бідака зробить мільонера, не одному забезпечить спокійне — безжурне жите. Хло там перенесе ся, сей не буде журити ся завітнішим днем, не буде лякати ся всякої відправи від роботи, та обавляти ся, що кожної хвилі може стати калікою або і жите втратити, — що так часто лучаєсь по фабриках та майнах. — Кожда людина старає ся о се, щоб родині своїй забезпечити будучність. На се жертвує свою працю цілого життя, жертвує всі свої сили духові та фізичні, однак мимо всяких заходів нераз і не два, не може допняти цілі і лишає кінцець кінців родину на „волю Божу“.

Чому ж се так? На сю загадку єсть дуже проста розв'язка! Коби було більш щирости у людий, колиб було менше самолюбства, а тоді менше нужди та горя булоб між людьми. Буває нераз, що чоловік попадає в країну і видить, що там нарід може найти долю, але зі заздрости та ляку, чтобы не зидерли йому сего добра — сидить тихо і заклоує себе хитським муром. Така людина не лишень собі шкодить, але і своїй народности наносить шкоду. Сьміло можна сказати, що заздрість єсть одним з чинників, котрі суть перешкодою в розвою матеріальнім і духовім нашого народу. Такий досьвід перебув і я на собі. Минувшого року я кандидував в Edmonton на School trustee. Завдяки лишень зависти своїх людий я перепав. Але се не належить до річі, про котру я хочю сказати. Вертаючи до справи, гадаю, що вже останній час, чтобы зрозуміти англійську приповідку: „help your self“, помагаймо собі самі... Помагаймо нашим людям дійти до добробиту, а тоді, коли економічно стоять мемо добре то і осьвіта скорше розвинеть ся між нашим народом а тим самим скорше здобудемо собі місце між иньшими осьвіченими народами. Ніколи ми не повинні нищити одиниць а противно помагати їм. Наколи нищить ся одиниць, шкодить ся сям загалови. А кожде тіло, котре нищить себе само — немає сили і мусить загинути.

Моім бажанем було і є, помочи своєму народови після моїх сил, та тим, чим можу і в чім маю досьвід. З гори зазначу, що мої ради не суть обчислені на зиск, суть щирі і совісні.

Альберта, як вьзгалі ціла західна Канада, єсть краєм богатим на всякі мінерали а до сего має землю придатну під управу ріжних ростиц. Що до землі під управу — можна сьміло сказати — є найліпшою на цілім сьвіті. Родить ся знаменито пшениця, жито, овес, ячмінь і. н. Земля ся чекає здорових рук, чтобы лишень її обробити. Хто там оследе — ніколи жалувати не буде. Люди, котрі там осли перед осьми літами, мають днесь навіть і \$100.000 маєтку. В околиці Edmonton осли много родин по фармах, і кожний є вдоволенний. Мають они тут свої школи, церкви, ріжні товариства і. н.

Мені довелось перейти через цілі Злучені Держави, від Атлантійського до Спокійного. Був в Каліфорнії, на Алясці, перейшов кілька провінцій Канади, читав немало про Полудневу Америку і иньші краї і з того всего переконав ся, що найвідповіднішим місцем для нашого люду є Альберта.

Чому иньші народи продають землю в Злучених Державах, та переселяють ся до Канади? Колись в Злуч. Державах аker землі можна було дістати за 10—15 доларів. В короткім часі вартість землі піднесла ся і нині аker коштує там \$250 і більше. І у люди продають землі в Злуч. Державах по великій ц

*) Гляди число 52.

а в Канаді купують по низькій. Коли в Канаді ціна землі піднесе ся, то вони скоро дійдуть до великого майна.

Крайня пора і Русинам се зрозуміти і місто возитися то до Америки, то з Америки і лишень напихати своєю кєрвавицею кишень мільонерів, та годувати ріжних несовісних агентів, та заробленими грішми піддержувати в старім краю двоморгове задовжене газдівство — переселити ся до Канади і осісти там на фармах. Земля є дешева, — її легко дістати від правительства навіть і даром та воно всякими способами підпомагає переселенців. Землю дістане там даром кожний, котрий скінчив 18 літ життя.

Будучність кожного чоловіка в Канаді запевнена.

Не єсть се зовсім намова несовісного агента, але щира рада для своїх братів-Русинів. Тому, хто гадає послухати мене, та піти за моєю радою — нехай спитить ся. Спититися потреба і через се, бо хто тепер приходять, сей вибирає що найліпшу землю, бо „хто рано встає — тому Бог дає“. Єслиб хто мав якийсь капітал, то тим для нього ліпше. — Він відразу може розгосподаритися на велику скалю. — Найкорисніше і найвигідніше булоб осісти в Альберті, в околиці Edmonton.

Хтоб бажав ближших інформацій то прошу писати на адресу: G. Krievsky, 402 Broadway, Scranton, Pa. де я перебуваю у брата і зістану тут через 6 тижнів. Єслиб знайшло ся більше охочих на однім плейзі то прошу мені написати, а я охотно приїду до Вас, та на місці розкажу Вам про сю „обіцяну землю“. По 6 тижнях прошу писати на адресу: G. Krievsky, 542 Clara Str., Edmonton, Alta, Canada. Гр. Крайківський.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

ВАЖНЕ ДЛЯ РОБИТНИКІВ! ВАЖНЕ ДЛЯ ДІВЧАТ!

Безплатне Руске Бюро Праці ім. св. Рафаїла, 339 East 20th Street, New York (близько рускої грек. кат. церкви св. Юрія) межи 1 а 2 євною вишукує роботу для мушн і жєлщн, і уділяє інформацій та поради ємігрантам.

Просимо всіх, що знають про яку роботу на свім плейзі для мушн, або дівчат, донести про се під слїдующею адресою:

ST. RAPHAELS RUTHENIAN
FREE EMPLOYMENT
BUREAU
339 East 20th St., New York.

НАШЕ ПЕРЕКОНАНЄ.

Ми завсїгда були переконані, що людям належить подавати найліпші товари, які лиш вони можуть дістати за свої крїваво запрацьовані гріші. Сего єредовсїм треба перестерігати при закупнї ліків для своєї родини. Уважаючи на се фабрикант Американського Єлїскіру Гіркого Вина завсїгда про се старає ся, аби воно було найліпшим ліком і щоби по всі часи лишило ся найліпшим.

Нарід через довгий час набрав ся переконаня, що се вино є найліпшим ліком в усіх недугах жолудка і кишок як рівнож і в усіх недугах, що походять зі слабї або попсованої кровї. Уживайте завсїгда сего ліку, коли ви є слабї, блїді, маєте жовту краску лиця, коли маєте слабїй апетит, коли чуєте ся ослаблені і роздрознені, коли чуєте болї в жолудку і к шках. По всіх другєторак.

Вшлїть го цн. на гарний стїйний калєндар.

Jos. Trieler
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР.

СОЮЗА.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ

ДОЛЯРИ ЗА ЧЛЕНА

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союзу“ за місяць Листопад 1908 р.

Від	Місцевість	\$	Ц	Від	Місцевість	\$	Ц
1	Shamokin, Pa.	320	75	101	Canonsburg, Pa.	5	40
2	Mont Carmel, Pa.	61	00	102	Cleveland, O.	68	44
3	Olyphant, Pa.	252	18	103	Exprt, Pa.	13	78
4	Jersey City, N. J.	101	02	104	Perth Amboy, N. J.	135	52
5	Mt. Carmel, Pa.	78	44	105	Nicetown, Pa.	12	96
6	Brownsville, Pa.	103	63	106	Chicago, Ill.	—	—
7	McAdoo, Pa.	157	93	107	Sayre, Pa.	50	07
8	Elmira, N. Y.	44	06	108	New York, N. Y.	86	88
9	St. Clair, Pa.	104	57	109	Ellsworth, Pa.	37	12
10	Ansonia, Conn.	108	64	110	Leetsdale, Pa.	30	96
11	Waterbury, Conn.	29	68	111	Allegheny, Pa.	12	82
12	Yonkers, N. Y.	78	22	112	Newark, N. J.	10	42
13	Troy, N. Y.	26	04	113	New Florence, Pa.	31	80
14	St. Louis, Mo.	112	90	114	Dunmore, Pa.	47	79
15	Buffalo, N. Y.	34	12	115	New Philadelphia Pa.	32	86
16	Lansford, Pa.	228	21	116	Chisholm, Minn.	13	46
17	West Pawlet, Vt.	31	24	117	New York, N. Y.	—	—
18	Seymour Conn.	31	80	118	Pittsburg, Pa.	9	96
19	Priceburg, Pa.	84	38	119	Latrobe, Pa.	36	04
20	Jessup, Pa.	68	12	120	Spangler, Pa.	57	41
21	Mayfield, Pa.	15	90	121	Trenton, N. J.	156	30
22	Manown, Pa.	3	18	122	Trenton, N. J.	52	20
23	Homestead, Pa.	42	40	123	Scranton, Pa.	217	64
24	Shamokin, Pa.	20	74	124	Ormsrod, Pa.	42	37
25	Trauger, Pa.	54	24	125	Laguin, Pa.	12	60
26	Belle Vernon, Pa.	40	28	126	Beaver Dale, Pa.	44	17
27	Glen Lyon, Pa.	61	64	127	Buffalo, N. Y.	16	44
28	Mahanoy Plane, Pa.	158	79	128	Lorain, O.	19	45
29	Rhone, Pa.	31	59	129	Sykesville, Pa.	53	10
30	Breslau, Pa.	99	16	130	Pittsburg, Pa.	22	08
31	Eleanor, Pa.	41	34	131	Buffalo, N. Y.	4	24
32	Trauger, Pa.	50	88	132	McKeesport, Pa.	34	20
33	Northampton, Pa.	225	50	134	Ernest, Pa.	36	04
34	Old Forge, Pa.	19	08	135	Smoke Run, Pa.	131	74
35	Whitney, Pa.	49	74	136	Carnegie, Pa.	30	05
36	Scottsdale, Pa.	40	28	137	West Seneca, NY.	10	60
37	Chisholm, Minn.	55	80	138	Philadelphia, Pa.	10	74
38	Auburn, N. Y.	92	30	139	Oil City, Pa.	28	56
39	Syracuse, N. Y.	50	10	140	Youngstown, O.	50	57
40	Scranton, Pa.	129	37	141	Little Falls, N. Y.	13	92
41	Westmoreland, Pa.	42	72	142	Elisabeth, N. J.	36	30
42	Passaic, N. J.	62	00	143	Windber, Pa.	79	51
43	Simpson, Pa.	37	10	144	New York, N. Y.	27	62
44	Mt. Carmel, Pa.	11	20	145	Altoona, Pa.	23	28
45	Philadelphia, Pa.	49	45	146	McKees Rocks, Pa.	22	84
46	Plymouth, Pa.	170	20	147	Allentown, Pa.	24	17
47	Ambridge, Pa.	75	41	148	California, Pa.	23	92
48	McKeesport, Pa.	123	10	149	West Seneca N. Y.	15	90
49	Powhatan, W. Va.	16	15	150	Irwona, Pa.	13	08
50	Desloge, Mo.	12	26	151	Allentown, Pa.	5	40
51	Yatesboro, Pa.	39	82	152	Homestead, Pa.	43	96
52	Holyoke, Mass.	54	40	153	Berwick, Pa.	18	78
53	Pittsburg, Pa.	259	15	154	Dunmore, Pa.	37	50
54	Terryville, Conn.	14	06	155	Perth Amboy, N. J.	17	40
55	Carnegie, Pa.	87	20	157	Donora, Pa.	43	31
56	Allegheny, Pa.	38	95	158	New Kensington, Pa.	35	02
57	Cohoes, N. Y.	22	74	159	Herkimer, N. Y.	28	25
58	Ramey, Pa.	115	50	160	Jamaica, N. Y.	22	68
59	Leinsering, Pa.	36	28	161	Tower City, Pa.	21	20
60	Baltimore, Md.	11	12	162	Scranton, Pa.	38	50
61	Dunlo, Pa.	84	18	163	Edmonton, Alta., Can.	23	71
62	Monessen, Pa.	112	41	164	North Hadley, Mass.	18	42
63	Ford City, Pa.	83	56	165	Chicago, Ill.	44	10
64	Gradatim, Pa.	4	24	166	Barnesboro, Pa.	50	88
65	Elizabeth, N. J.	131	86	167	Cumbola, Pa.	17	70
66	New York, N. Y.	41	76	168	Perth Amboy, N. J.	21	96
67	Butler, Pa.	164	44	169	Scranton, Pa.	31	34
68	Ansonia, Conn.	16	50	170	Chauncey, Pa.	19	78
69	New York, N. Y.	39	44	171	Pittsburg, Pa.	6	78
70	Jersey City, N. J.	81	49	172	Saltsburg, Pa.	10	48
71	Franklin Furnace N. J.	27	56	173	Cleveland, O.	23	46
72	Alden Sta., Pa.	67	60	174	Oxford Furnace, N. J.	31	68
73	Providence, R. I.	17	01	175	Detroit, Mich.	8	48
74	Granville, N. Y.	19	08	176	New Burgh, N. Y.	11	85
75	Mt. Carmel, Pa.	27	35	177	Vergeville, Alta., Can.	6	36
76	Newark, N. J.	17	24	178	Manchester, N. H.	12	95
77	Yorkville, O.	19	98	179	St. Louis, Mo.	30	18
78	Minersville, Pa.	190	37	180	Scarbo, W. Va.	15	90
79	Meyersdale, Pa.	24	46	181	Michel B. C.	13	08
80	Pleasant Valley, Pa.	69	96	182	Dixonville, Pa.	19	45
81	Baltimore, Md.	23	32	183	Sunderland Mass.	19	24
82	New Alexandria, Pa.	111	30	184	Whiting, Ind.	41	71
83	Carnegie, Pa.	10	20	185	Hazleton, Pa.	48	95
84	Canonsburg, Pa.	68	44	186	McAdoo, Pa.	34	77
85	Hazleton, Pa.	174	42	187	Ford City, Pa.	16	88
86	Olyphant, Pa.	65	85	188	Ginter, Pa.	24	08
87	Dancaster, N. Y.	18	62	189	South Fork, Pa.	30	28
88	Cross Fork, Pa.	9	68	190	Newark, N. J.	33	30
89	Simpson, Pa.	18	02	191	Troy, N. Y.	48	12
90	Centralia, Pa.	21	80	192	Herkimer, N. Y.	15	15
91	McKees Rocks, Pa.	91	61	193	Red Star, W. Va.	11	66
92	Taylor, Pa.	122	02	194	Minneapolis, Min.	16	74
93	Newburgh, O.	20	64	195	Peekskill, N. Y.	17	71
94	New Britain, Conn.	52	94	196	Whiting, Ind.	59	70
95	Beavers Meadows Pa.	79	55	197	Swoyers, Pa.	32	06
96	Pittsburg, Pa.	69	56	198	Port Jarvis, N. Y.	50	10
97	Marion Heights, Pa.	12	26	199	Whiting, Ind.	26	61
98	Shenandoah, Pa.	31	94				
99	Wilkes Barre Pa.	100	04				
100	McKeesport, Pa.	17	84				

Від	Місцевість	\$	Ц	Від	Місцевість	\$	Ц
200	Indian Orchard, Mass.	14	66	211	Stapleton, N. J.	36	54
201	Whippany, N. J.	14	38	212	Cleveland, O.	22	26
202	Auburn, N. Y.	34	72	213	Bayonne, N. J.	24	93
203	Brooklyn, N. Y.	34	53	214	McKees Rocks Pa.	40	80
204	New York, N. Y.	14	58	215	West Rutland, Vt.	40	00
205	Emerald, Pa.	41	94	216	Hazleton, Pa.	26	50
206	Ambridge, Pa.	15	90	217	Rochester, N. Y.	103	50
207	Jeanette, Pa.	53	23	218	Santiago, Pa.	56	25
208	Kingstovn, Pa.	92	82	219	Keokee, Va.	26	00
209	Carteret, N. J.	40	67	220	Brooklyn, N. Y.	19	80
210	Boston, Mass.	27	03	221	Chicago, Ill.	33	00
				222	Mahanoy City, Pa.	49	40

Прихід за листопад с. р. е..... 11.046.79

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Василію Пичеват, Ньюарк, Н. Дж.	712.57
Василію Пшеницкім, Пітсбург, Па.	500.00
Міхалі Бабіш Фравклін Форніс, Н. Дж.	495.00
Лукачу Кирек, Спракус, Н. Й.	250.00
Гьку Чулик, Мейфілд, Па.	1000.00
Міхалі Урбан, Кумбола, Па.	500.00
Василію Левко, Бравнсвіл, Па.	1000.00
Міхалі Гладіш, Нортгемптон, Па.	1000.00
Грині Каміньскій, Скрентон, Па.	400.00
Маді Бодяновач, Нью Бург, О.	400.00
Анві Довдьяк, Пітсбург, Па.	400.00
Марії Грйцар, Трентон, Н. Дж.	400.00

Похор. кошта по

Івані Кравец, Диксонвіл, Па.	102.74
Теодрі Шандровскім, Йонгстovn, О.	21.00

Запомога для

Петра Паславського, Пітсбург, Па.	200.00
Платня Голов, Урядників Р. Н. С.	190.00
Орган Р. Н. Союзу	990.60
Нагорода місцевих і голов. організат.	380.40
Адвокати в справах Р. Н. Союзу	350.00
Адміністрація Р. Н. Союзу	93.05

Разом розхід за листопад м. р. єсть 9.385.36

Зіставлене:

Прихід за листопад м. р. єсть	11.046.79
Готівка з кінцем жовтня м. р. була	35.987.00
Весь прихід єсть	47.033.79
Розхід за листопад єсть	9.385.36
Готівка з кінцем листопада єсть	37.648.43
З того Сирітський Фонд виносить	25.611.08
Резервовий Фонд	3.231.36
Народний Фонд	1.659.03
Бідних Фонд	2.289.03
Розпорядимий Фонд	4.857.93
Разом	37.648.43

Дм. Канігула, гол. предсїд.

А. Шаршонь, гол. касїєр.

С. Ядловскій, гол. секр.

АФОРИЗМИ.

Мужчини управляють свїтом, жінки мужчинами.	*
Мужчини подивляють звичайно се, що люблять, жінки люблять се, що подивляють.	*
Що за страшна правда: свїт без жінок — жінки без свїта.	*
Поцілуй повинен тревати довго, але ніколи за довго.	*
Коли мужчина розсердить ся, показує зуби, жінка — язык.	*

ЩО Є СУПРУЖЕСТВО.

Лїкар — називає супружество пропасницею, що зачинаєсь горячкою, а кінчить ся зиню.
Апикар — вибухаючим порошком.
Учений — зриванєм, де при двох даних знайдець ся третя.
Правник — контрактом.
Купець — спекуляцією, на якій заробити, але і стратити можна.
Поет — твором, що появляєть ся у кількох виданях.
Артист — трагічною комедією.
Музик — концертом у якім члени родини грають на розстроєних інструментах.
Жовнір — довготрєваючим походом.
Господар — курником, де когут не має голосу.
Священик — святим стан ом, бо тільки у ньому мужчиників.

G 8

З КНИГ ПРЕМУДРОСТИ.

Розвій культури даного народу мірять ся числом ар

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
14 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.
411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.

Anth. Cukrowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.

K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York.

Terms: Two dollars a year.
Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Газета для русского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“.
Выходит по вторникам в четверг
и субботу.

В Америці на 12 місяців... \$2.00
в стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда в гору.

Гроші треба посилати в ре-
дакцію листом, або через
экспресовий, або почтовый по-
сылку (money order). Money
order, то є картонку, которую доста-
нете від почтара або агента на
экспресовій офісі, пішли нам,
то без того ми не годні грошей
доставлять.

Адрес:
„SVOBODA“
14 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоб его адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Мир забезпечений.

І ось останні телеграми
принесли вість: Австрія
в справі Боснії і Герцегови-
ни спустила дуже в „то-
ну“ та навіть згодила ся
заплатити Туреччині від-
шкодоване в сумі 2 і пів
турецьких фунтів, се є
10.800.000 дол. Крім гро-
шевої винагороди Австрія
векла ся усіх прав до сан-
дажу Новий Базар (ву-
вонький пояс землі що ро-
ділює Сербію від Чорного-
ри) згоджує ся на підвижку
цна від своїх товарів вво-
жених до Туреччини о 15
процент і зносить свої поч-
тові уряди на турецьких
землях, та вірає ся деяких
своїх привілеїв зглядомаль-
банських католиків. Отсим
був би конфлікт Австрії з
Туреччиною полагоджений
і з сего боку мир поки-що
є забезпечений. Ся згода
Австрії заплатити Туреччині
відшкодоване є значним у-
покоренням Австрії, яка з
самого початку аві чути не
хотіла про щось подібного.

Відомість про сию згоду
австрійсько-турецьку ви-
кликнула в Сербії і Черно-
горії, які числили на поміч
„покровительки славян“,
Росії, страшне пригнобле-
ня. І коли десь Туреччина
уступила в рядів ворогів
Австрії то сего все еще
не зробили Сербія і Чор-
ногора. Однак їх вигляди
представляють ся вельми

чорно. навіть і в такому су-
чаю, наколи б вони і були
певні активної помочи „по-
кровительки славян, і пра-
вославних християн“. Слу-
шний біль і обурене по-
зволяють їм ясно здавати
собі справи в положення, а
задавши ся в одну ціль:

ополуку усіх Сербів, забу-
вають, що Росія їм ніколи
не допоможе, що Російська
перфідна дипломатія від-
дасть їх на нехитну смерть
лиш ради одної своєї ко-
ристі, недовірчи ся зовсім,
що вони брати і Славяни.
Таж та Росія у себе давить
і душить Славян, яких їй
поталанило дістати у свої
кісті. Та Росія є найбіль-
шим ворогом Славян, там
страшнішим, що своє хи-
жацтво покравеє тирадами
про православне і славяно-
фільство. Таж ся „право-
славна“ Росія в 1821 р.,
коли в Царгороді повішено
православного патріарха,
не лиш не уняла ся за
православем, але навіть за-
боронила молити ся по
своїх церквах за убитим.

Цар Николай I. був при-
хильником Туреччини а
крайним ворогом Славян.
Чиж Росія не забула зовсім
не лиш про православне,
але і про совість, коли не
давними часами на Балкані
вела політику бомбами, ди-
намітом і рублями, щоб
лиш в сей спосіб мочи вмі-
шати ся у турецькі домаш-
ні справи та при сій нагоді
витагнути для себе користь.

Що по тій причині сотки
тисячів Славян гинуло стра-
шною смертю — то се по-
кровительці було зовсім
байдуже. А чиж Росія тя
мила про добро Славян,
коли почала війну з Япо-
ном, або коли зближала ся
до турецького деспота та
помагала в рівні Вірмені?

Тому годі Сербам надіяти
ся помочи від Росії, бо
такої помочи ніколи не ді-
ждуть ся.

Сербські політики поті-
шають себе, що і Англія і
Росія ніколи не узнають
такого полагодження спра-
ви між Австрією і Ту-
реччиною. Розумують, що
дотеперішнє відношене Бо-
снії і Герцеговини до Австрії
було точно означене кон-
ференцією сих держав, от-
же лишень сі держави мо-
жуть се відношене змінити.

Однак нас історія учить,
що всякі міждержавні до-
говори так довго додержу-
вали ся, як довго інтересо-
вані сторони мали до сего
охоту, або як довго мусіли
в обави перед силою. З
другого боку який інтерес
могла б мати Англія в ро-
зширюванню російського
впливу на Балкані? Чи
може лиш тому, щоб сим
зробити наперекір Німеччи-
ні, яка підтримує політику
Австрії? Ми знаємо, що в
політиці Англія ніколи
не руководила ся сентимен-
талізмом. Се, що Англія
в цілої душі ненавидить
Німеччину, в якій доба-
чує небезпечного суперника на
ринку світового збуту
зовсім еще не є виста-
чою причиною, аби ся Ан-
глія помагала зростати

в силу своему другому на-
туральному ворогові, Росії,
яка скріпивши ся на Бал-
кані могла би підтати най-
більше житеву артерію Ан-
глії: її сполуку з індійсь-
кими колоніями.

Що Росія в порозуміння
між Австрією і Туреччи-
ною є дуже невдоволена,
се зовсім природна річ. За-
ключений договір між сими
двома державами рівняє ся
цілковитому погрому ро-
сійської політики. Сим ві-
дбрано Росії не лиш під-
ставу але і всякий мораль-
ний повір коїти на Балка-
ні своєю політикою даль-
ше лихо. Ми можемо навіть
зовсім певно сказати, що
Росія ніколи не дасть ся
піврати „всеславянській“
любви, навіть і тоді, ко-
ли б навіть Сербія і Чорно-
гора на власну руку заім-
провізували маленьку вій-
ну з Австрією, щоб в сей
спосіб зневолити „покро-
вительку Славян“ до чин-
ної помочи, а не лиш да-
вати голословних обіцянок
і фраз. Ми можемо се там
певніше сказати, бо дер-
жава, яка, щоби покрити
свої найпотрібніші видат-
ки, мусить аж у Англії і
Франції заціпати 4½ про-
центову позачку і то по
курсі 89 за 100 ніколи не
поважить ся на такий екс-
перимент, як війна проти
Австрії, Німеччини а може
навіть і Туреччини.

Так отже можемо бути
на разі зовсім певні, що
мир в Європі на якийсь час
є опять забезпечений.

Ц.

Землетрус в Італії.

Землетруси в Італії, а
особливо в Калабрії і на
Сицилії не належать до о-
собливостей. Особливо в по-
слідніх літах стали ся вони
страшно часті а їх наслідки
прибрали псражаючо вели-
кі розміри. Нема уже року,
а навіть і місяця, щоб те-
леграми не доносили про
новий землетрус в сих не-
щасних країнах.

Учені розрізняють три
роди землетрусів, відповід-
но до сего, що їх спричи-
нює. І так по перше зем-
летрус може спричинити
обірване ся глибоких під-
земних покладів; другий рід
є спричинений діланем вуль-
канів, а третій, так званий
тектонічний рід, спричине-
ний остиганем земської
почви.

Последний землетрус в І-
талії, по причині присут-
ности двох великих вуль-
канів, а се Етні на Сицилії
і Везувія під Неаполем,
здавало б ся, був споводо-
ваний причинами вулька-
нічними. Тимчасом усі у-
чені сему заперечують і як
кажуть, се землетрясене
повстало в наслідок ости-
гання земної кори, а вслід
за сим її корченя ся.

Як нашим читачам з по-
передного числа уже відо-
мо, последний землетрус
в Італії був страшно силь-
ний, а тим самим і страш-
ний в своїх наслідках. При-
чиною є се, що мiamo того,
що ті землі мають тисяч-

літню історію, однак в по-
рівнянню з віком землі вони
суть еще дуже молоденькі.
В наслідок того отже на
тих місцях земська кора
остигаючи, сильніше кор-
чить ся.

Доки одже не наступить
усталене ся і достаточне
охолодження та згрубіне зем-
ської кори під сими кра-
ями, то доси сі країни бу-
дуть вічно навіщати земле-
труси в більшю або мень-
шою силою.

Наслідки последнего зем-
летрусу були тим більші,
що трясла ся не лиш суша,
але і дно морське. По тій
причині дно моря викину-
ло великанські маси води
на сушу, затоплючи і по-
ривавши зі собою усе те,
що поцадив сам землетрус.

Сим то і товкує ся, що
на тих територіях спокій
еще не вернув, і як доно-
сять телеграми дня 9 го с.
м. місто Мессину навістив
новий землетрус, полу-
чений опять з виливом моря
яке обірвало на довгий
просторони 40 стіп широку
полосу берега. Около міс-
цевости Гіарре, в пблизу
Мессини в наслідок земле-
труса повстала в землі
розколина 650 стіп довжи-
ни, 3 стони широка а 65
стіп глибока.

Дня 13-го с. м. прибув
до Нью Йорку перший ура-
тований з міста Мессини,
недавно багатий бучер, а
днес бідак, якого жінка і
трое дітей лишили ся під
руїнами Мессини. Тут по-
даємо дослівно опис стра-
шної події, таж як він се
оповідав:

„Пів до шестої ранком у-
дав ся я на дворець желіз-
ничий в Мессині, щоби у-
дати ся до сусіднього містеч-
ка. Ледви всів я до вагону
коли почув, що він почи-
нає перехалати ся на бік.
В сій хвили роздав ся страш-
ний гук. В людській мові
нема слів, щб сей гук на-
лежито представити. Здало
ся, що весь світ валить ся.
Серед того почув ся глухий
гук, неначе якийсь важкий
предмет упав на землю.
Гук ломаного дерева. Вічні
стіни вагона пукли і я у
крови покотив ся до долу.

Однак в мить, під впли-
вом якоїсь страшної а не-
вистовкованої сили я зірвав
ся і на силу видобув ся з
ровбитого вагона. Перед мо-
їми очима розкрила ся стра-
шна картина. Здало ся, не-
наче над цілим містом пе-
рейшла якась страшна ру-
ка і емела його в лица зе-
млі, разом з його кам'яни-
цями, вежами і будинками,
як скидає малий хлопчина
ві стола вежу з карт. Хотів
я поспішити в помочию сво-
їм. Однак де був моя ха-
та? Ускочи куни звалищ
з яких клубили ся чорні
дими. Де були вслясь ули-
ці — годі пізнати. А понад
сим уносив ся нелюдський
крик і войк нещасних, на-
пів божевільних в болю і
розпуки людей. Однак, що
мене другі обходили. З тру-
дом найшов я руїни своєї
хати. Під руками не було
ніякого звнаряду. Руками
хотів я відвалити бідьки і
руїни, хотів помочи своїм,

там під звалищами. Як дов-
го я працював — не знаю.
Усе дарма....

Мене збрали на парохід,
подарували старий одяг і
80 центів і ось в тим я те-
пер найшов ся в Америці!

Пашері листові в обра-
цями —

представляючі: В. Хмель-
ницького, І. Фанка, Н. Ли-
сенка, Т. Шевченка.

25 штук 50 цент.

SVOBODA

184 Hudson Str., New York

Відозва.

(Прод вжени ві ст. рони 1-ої)

жити конець дотеперішним міжусобицям, в яких до сих пор од-
ні других засідди старали ся тільки перевисити.

9. ВИМЕНОВАНЕ — вибраних дотичними священиками — 6-ох ЕПИСКОПСЬКИХ СОВІТНИКІВ (3-ох з мунк., 2-ох з прашівч. і 2-ох з галич.) у яких має Епископ засягати по-
раду в важніших дієцезальних ділах, як: скликане дієцезального
собора, установлене нової парохії, іменоване парохів, спроваджу-
ване священиків зі старого краю, іменоване урядників, учите-
лів публичних заведень, управа публичними фондами і т. д.

10. ЗАВЕЗПЕЧЕНЕ ПРАВ НАРОДА В УПРАВІ ЦЕРКОВ-
НИМ МАЄТКОМ під опікою Епископа і священика.

11. Забезпечене того, ЩО ПРИ ОБСАДІ ПАРОХІЇ буде у-
взгляднена крім поради совітників і усааднена просьба парохіян.

12. ОХОРОНА ЦЕРКОВНОГО ЯЗЫКА підчас Богослужень,
а народної мови в шкільних книжках, а напіву для охорони ха-
рактеру парохії.

13. ОСНОВАНЕ ЦЕРКОВНОЇ А ЗАРАЗОМ І УРЯДОВОЇ
ЧАСОПИСИ, писаної зрозумілою мовою для нас і для нашого
народу і в духу відповідним вимогам греко-католицької Церкви
в Америці.

14. ПЕРЕПИСАНЕ ЦЕРКОВНИХ МАЄТКІВ in trust на
греко-катол. Епископа на основі чартеру і загальних статутів.

15. УДЕРЖАНЕ ЕПИСКОПА відповідно його достоїнству.

ВСЕЧЕСНІЙШІ ОЦІ! — РУСЬКИЙ НАРОДЕ!

Отсе суть бажаня, які ми на нашій з'їзді (Harrisburg, Pa. 28.
Окт. 1908) одноголосно прийняли а на другім з'їзді (Philadelphia,
Pa. 29. Дек. 1908) затвердили, послідні — тикаючі ся способу у-
порядкованя наших церковних справ — Преосв. Епископови
предложили і від Нього дістали відповідь, яку наводимо нижше.

А тепер вельми Вас усіх просимо, подумати над тим пред-
ложенем.

Ми віримо, що кождий, хто з розвагою і безсторонно над ни-
ми застановить ся, не посудить нас о жебране епископської лас-
ки, не посудить нас о запродане Церкви або Народу, а партій-
ність, але признасть нам слушність, правду і безпартійність!

Всякий повинен бачити, що ми не нападаємо нікого, не ді-
лимо, але усіх хочемо злучити, не запродуємо ні Церкви ні на-
рода, але стоїмо за істинною правдою і єсью ураз з тими, що жа-
дають правди. — Перших кроків до переведеня сих жадань, ми,
правда, очідаємо від Епископа, але кождий се знає, що Він сам,
без нас — а тим менше, коли-б хто ставив які перепони — і най-
хосеннішого нічого перевести не в силі, та що до сього є доко-
нечна щира, безкористовна праця нас усіх, праця, якої від кож-
дого широго Русина слушно можна надіяти ся і жадати!

...Зійдїм ся тому і усі разом працюймо!

Не глядїть на се, хто сі точки предкладає, але на се, чи вони
суть хосенні, справедливі, чи годні упокоїти міжусобицю, чи ні!

Кожда парохія на своїм церковнім мітингу нехай вискаже
свій осуд, і нехай нас повідомить:

чи хочете, щоб уся баламута уже раз устала?

чи, хочете, щоб в нашій Церкві настав уже раз лад і порядок?

чи одобрюєте вище представлений спосіб упорядкованя?

І если — як надїємо ся — на усі наші запити одноголосно
відповісте: ТА К, тоді всякий нехай старає ся „відложити гнів,
ярість, злобу, хулу і срамословіє“, нехай облече ся во всі оружя
Божі, щоб була у нас сила станути до борби проти диявольської
схизми!

Дорогі Братя! Нехай не буде між Вами роздору, поділу, ні
Елин, ні Юдей, обрізане і необрізане, варвар і скит, раб і свобод,
но всяческая і во всіх Христос! Его любов! Его мир!

З нами Бог!

Комітет з священиків походячих з
прашівської дієцезії.

ВІДПОВІДЬ ПРЕОСВ. ЕПИСКОПА.

Ч. 6. 1909.

Возлюбленим во Христі Братям Священникам з Прашів-
ської Дієцезії!

Ваша щира і добросердна заява і охота привести Греко-Ка-
толицьку Церков в Америці до миру, О, Господи, — наповнила
наше серце радістю. Уже послідний час, щоби ми з себе скинули
сю велику ганьбу і сором, якими наш душевний ворог окрив наш
бідний народ і нашу сьв. Церков. На ваше письмо до мене даємо
слідуючу відповідь:

Предложені нам точки, як услія помирненя і злуки Гр. Кат.
русських Церквей Божих в Злучених Державах Північної Амери-
ки приймає ся до відомости і після нашої можности і сили за-
тверджує ся о стільки, о скільки все добре мисляче священицтво
і весь добромислячий народ енергічно возьме ся за діло усуненя
існуючого лиха в наших гр. кат. Церквах. Вижидаючи доброго у-
спіха сього рішучого труду з боку добромислячого священицтва
як і добромислячого народу, покликуюмо уже тепер слідуючих
Всеч. Отців до виготовленя статутів для гр. Кат. Церквей в Злуче-
них Державах, а іменно: Всч. О. Кубека, Всч. О. Стефановича,
Всч. О. Горзова, Всч. О. Бендаша, Всч. О. Бурика і Всч. О. По-
нятишина.

Ті Всч. Отці звольте в порозумінню з нами виготовити статут
для всіх Церквей, на підставі якого слїдувати-ме зачартероване
нашої Церкви. По виготовленю того статута правною дорогою
скличе ся конгрес.

Дано в Філадельфії, Па дня 4-го січня р. 1909.

(печать).

† СОТЕР, Епископ.

Н.В.!!! Повисшу відозву післано в 20 примірниках кождому
гр. кат. священикови, для ласкавого розділу поміж парохіян, як
також кождій руській і словенській газеті для ласкавого помі-
щеня. Хтоб хотів дістати більше примірників, нехай зверне ся на
адресу: Rev. Joseph Hanula, 8 Sterling Str., Allegheny, Pa. де і
протоколи з парохіальних мітингів можна читати.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почесний член

Р. Н. Союзу.

Ігуменство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.Предсідатель:
Дмитро Капігула,
McAdoo, Pa.Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.Місто-предсідатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.Касієр:
Алексій Шарпшонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.Секретар фінансовий:
Осмен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чергіє, Cleveland, O.Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.Менеджер друкарні:
Б. Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.Головний організатор:
Мих. Беля,
56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинок русько народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена вкляс „А“ (шлях помертне) \$1000.00,

В разі смерті члена вкляс „Б“ половину помертнего \$500.00

Помертне за жінку або мужа члена вкляс „А“ 400.00 дол.

Помертне за жінку або мужа члена вкляс „Б“ 200.00 дол.

Помертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока \$300.00.

Сам отець родивий в шпитали божевільних, Союз платить що року родивий \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належать до каси Р. Н. Союзу, посилає за так: на money-order або чеках виписує ся ім'я Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Далше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз в вказаних до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсидає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський.

Посмертні вісти.

Юрчак Магдалина, жена Теодора, члена Р. Н. Союзу від 143. Windber, Pa., померла в старім краю 31. мая 1908 р.

Гула Михайло стар. член Р. Н. Союзу від 121. Trenton, N. J. помер 16. лист. 1908 р. Небіщик походив з Угорщини, села Тойкеш, стол. Земплин.

Метеній Осиф, член Р. Н. Союзу від 121. Trenton, N. J. помер 19. лист. 1908 р. Небіщик походив з Угорщини, села Палчаз, стол. Абауска.

Цмар Іван, член Р. Н. Союзу від 7. McAdoo, Pa. помер 7. лист. 1908 р. Небіщик походив з Угорщини, села Гяпалова, стол. Земплин.

Фарбанец Михайло, член Р. Н. Союзу від 65. Elizabeth, N. J. помер 13. грудня 1908 р. Небіщик походив з Галичини, села Дальова, пов. Сянок.

Куш Станіслав, член Р. Н. Союзу від 143. Windber, Pa. помер 8. грудня 1908 р. Небіщик походив з Галичини, села Бібка, пов. Ліско.

Вічна пам'ять!

Ч. 783. КВІТ \$800.00 на вісімсот доларів, котрі п. Фрузіна Тома отримала як помертну допомогу по мужу Онуфер з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Plymouth, Pa. Dec. 15. 1908. Фрузіна Тома.

Сьвідки:
Андрей Ференц,
Михайл Лешко,

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 46.

Алек. Сорока, предс.,
Стеф. Гриняк, секр.

Ч. 797. КВІТ \$50.00 на п'ятдесят доларів, котрі п. Лешко Барановський отримав як надзвичайну допомогу за невилічиму слабкість з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Plymouth, Pa. 15. Dec. 1908. Лешко Барановський.

Сьвідки:
Анд. Ференц,
Томаш Присташ.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 46.

Алек. Сорока, предс.,
Стеф. Гриняк, секр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу

WHITING, IND. Бр. Покр. Пр. Бог., від 184, подає до відомості, що річний мітинг відбудеться дня 24-го січня с. р. Кожний член мусить явити ся, бо в противнім разі заплатити 50 ц. кари. Справоздане касове і вибір нового уряду.

Мих. Ференц, секр.

GLEN LYON, Pa. бр. сьв. П. і П. від 27 подає до відомості, що буде приймати нових членів до бр. за половину вступного в місяцях січні і люті.

М. Фуджак,
Н. Москва,
А. Фринко.

ALLENTOWN, PA. бр. сьв. Арх. Мих. подає до відомості, що буде приймати в місяцях і січні нових членів до бр. без вступного.

Ст. Паляниця, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Бр. сьв. О. Николая, від 104, подає до відомості, що в місяцях січні і люті буде приймати ся нових членів до братства без вступного.

М. Ваверчак, секр.

New York, N. Y. Тов. Тиссьменіє, від 144 дає до відомості, що дня 9. януара, вибрано слі-

дуючий уряд: Л. Угорчак пр., І. Підлуский з. прд., П. Підлуский кас., Мих. Бугайчук з. к., І. Коцкій секр., Йосиф Іванкевич з. секр., Аполонія Буринак і Антін Леньский контр., Йос. Кальмук і Константин Підлуский тростіси, Марія Галемук і Ципрян Гринівський опік. хор., Стеф. Гарасимів дверн. Мітинги відбувають ся як до тепер кожної 2-ої і 4-ої Суботи в місяці під ч. 134 E. 7-th St. Интересуючі нехай відносять ся на адресу секретаря John Kotzky, 319 E. Houston Str. New York. Іван Коцкій секр.

Допога, Pa. бр. сьв. муч. Дмитрія від 157. подає до відомості, що на річний мітинг вибрано сліуючий новий уряд: Т. Біло пр., Н. Бернарчик з. пр., І. Цепко секр., М. Вархолік І. з. секр., В. Яблонський кас., М. Ячшишин і А. Цепко контр. коміс., Мих. Вархолік ІІ. хорунжий, Пішко Конр. кап., П. Ячшишин опікун хорих, Дим. Галушка дв.

Іван Цепко секр.

ELMIRA HEIGHTS, N. Y. Бр. сьв. Арх. Мих. від 8 подає до відомості що пів річний мітинг відбудеть ся в першу неділю по 20. в місяці січня (24. I. 1909), р. в галі під церквою точно о годині 12-й в сліуючій порядку: 1) перчитане імен урядників, 2) місячні вкладки, 3) справоздане касове, 4) перчитане кар урядників з 1908 року, 5) перчитане довгів за шапки і відзнаки, 6) вибір урядників на місце виїхавших, 7) приймає нових членів до Братства від 16. до 30 без вступного, від 30 до 45 літ за половину вступного. Кожний член має явити ся і вирівнати свої довгі. Неявивший ся заплатити кару після статутів. Хто спізнит ся пів години 5 цнт. кари.

К. Мовчан предс.,
Іван Тарбай секр.
В. Федчик кас.

Allegheny, Pa. Бр. Усп. Пр. Бог. від 56 подає до відомості, що на річ. мітингу дня 13. гр. вибрано сліуючий уряд: П. Палиця, пр., А. Шупяк з. пр., Т. Скірник кас., Нестор Герлях з. кас., В. Копчак секр., М. Герлях з. секр., Л. Каршневич хор., доз. хорих: П. Вархолік — McKees Rocks, Pa. Контрольна комісія: П. Каршневич і І. Вархолік. Міт. відбувають ся кожної другої неділі по першій зараз по службі божій в галі церковній на McKees Rocks, Pa. В місяці січні і грудню буде приймає нових членів без вступного.

Іван Вархолік предс.,
Василь Копчак секр.

Pittsburg, Pa. Бр. сьв. Ів. Хр. від 96. подає до відомості що мітинг відбудеть ся дня 24. січня, тоє 4-ої неділі по першій зараз по Службі Божій. Члени мають вирівнати свої довгі. Котрий член не явить ся, заплатити 50 ц., а урядник 1.00 кари.

Т. Поливка пр.,
В. Коропей кас.,
Д. Газдайка секр.

Trauger, Pa. бр. сьв. Ів. Хр. від 25. подає до відомості що дня 13. грудня на річний мітинг ухвалено, що член, що не платити за два місяці а буде хорий в тих двох місяцях не дістане підпори хотия й заплатити пізнійше. Лука Переганич з Ропіці рускої най зголошує ся до секретаря від 25.

Дмитро Тарбай предс.,
Алек. Філяк кас.,
Михайл Юшак секр.

Ansonia, Conn. б. сьв. Ап. П. і П., від 10. подає до відомості, що вибрано сліуючий новий уряд на рік 1909.

Ф. Бодонь пр., І. Докля з. пр.,
А. Кляндко секр. фін. А. Докля

з. секр. фінан. Гр. Патинок сек. рекорд., І. Бреня з. секр. рекор. В. Глива кас., Ів. Коваль з. кас., М. Висовский і І. Кушвара надзирателі хорих в Ansonia, Conn. Іван Мадзік і І. Зановяк надз. хор. в Derby, Conn., Н. Смеречняк і П. Гумецкий до фани, М. Жидак капітан, І. Перих з. ка., Г. Дзядик, Ф. Ціркот і П. Пелеш конт. коміс., М. Глива дв., Я. Дутканіч з. дв.

Гр. Пашинок секр.

NEW YORK, N. Y. Тов. „Зоря“ від 69. повідомляє всіх членів, що місячний мітинг відбудеть ся в четверту суботу в місяці, то єсть дня 23. Січня с. р. в Hamptonia Hall, 46. Ave A. New York Кожний член мусить вирівнати свій довг.

Антін Борщяк пред.,
І. Витз секр.

ОГОЛОШЕННЯ.

Сим подаємо до загальної відомості, що Тов. „Запорожська Січ“, на річний мітинг дня 26. грудня 1908. вибрала на рік 1909 сліуючий уряд:

Гр. Литвин прд., В. Нїздрона з. прд., П. Крещук кас., О. Балко з. кас., Ячшишин А. секр. пр., П. Сподар секр. фін., Ст. Кріса зас. секр., М. Крук і М. Андрушко контр. комісія, Ст. Занько атам., В. Пилипів трос., Ів. Кміта госп. Адрес секретаря А. Jaszczyszyn, 70 North 8 Str., Brooklyn, N. Y.

Гр. Литвин предс.,
Л. Ячшишин секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

Іх пошукування знаках, оголошення балів, представлєне, схоплєні і т. п. друкує в „Свободі“ по ціні одного цента від слова на оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПРЕДСТАВЛЕННЯ І БАЛІ!

Русько Українська парафія Усп. Пресьв. Богородиці в Perth Amboy, N. J. устроєє театральне представлєне „ГЕЙ НА ІВАНА ГЕЙ НА КУПАЛА“ в 1-ій дії „МУЖИКИ АРИСТОКРАТИ“

в 2-ох діях в понеділок, дня 8. Лютого 1909 р. в Pulaski Park на галі Нікодема, 730 State Str., Perth Amboy, N. J. Початок о 7-й годині вечером. По представлєню Балі. Ціни місць: 1 рядні 50 цент., 2 рядні 35 цнт., стоячі на балюні по 25 цент. Музика першої класи. Просимо всіх Русинів з міста Perth Amboy, N. J. і з околиці о численну участь. За чесну обслугу і добру забаву ручить

2—4 Комітет.

ПЕРШІЙ ВЕЛИКИЙ БАЛІ!

Устроєє Братство сьв. Георгія, члени наддніпрянського „Сокола“ в Суботу, дня 30. Січня 1909 New Academy Hall під числом 532—25 S. 4-th Str., Philadelphia, Pa. Початок точно о 7. г. вечер Музика знаменита.

Вступ для мужчин тільки 15 цнт., для женщин 10 цнт. Прибудьте на той перший Руський Сокілський Балі, а сподієм ся, що кожний з гостей забавить ся до волі.

І я піду на сей Балі, Бо інакше бувби жалі. Там найду гарну дівчину Й погуляю до загину. Всі товариші підуть. Бо где я, там й вони йдуть.

С. Вільчинський,
М. Бурій,
В. Матолич.

ПЕРШІЙ БАЛІ І ПРЕДСТАВЛЕННЯ

„МОСКАЛЬ ЧАРІВНИК“ (Комедія в однім акті) устроєє Братство сьв. Володимира з Найставн, Па. в Суботу 23. Січня с. р., о 1-й годині вечером в New Academy Hall 523 E. 4-th Str., Philadelphia, Pa.

Перворядна музика. Грєчна обслуга. Всіх філадельфійських, Найстанських і з околиць Русинів та Русинок просимо на сю забаву.

Комітет.

ВЕЧЕРНИЦІ!

в пам'ять Тараса Шевченка заходом тов. „Подільська Січ“ (відділ жіночий)

при співучасті хору „Бояна“ відбудуть ся д. 30-го січня с. р. в галі Ліберті ч. 263—257 E. Houston ул. в Нью-Йорку.

Товаришки й Товариші! Ми українські жінки в Нью-Йорку хочемо першим своїм виступом звеличати пам'ять найбільшого нам генія. Сподіюємь, що й Ви не менше розумієте й співчуєте нашим намірам, своєю численною співучастю допоможе-те нам належно їх сповнити.

Програма є дібрана а крім того по вечерниціх відбудеть ся забава з танцями.

Музика під дїрінгенцією тов. Гумєнюка.

Початок о 7. год. вечером. Від Комітету: Анна Сушик, Марія Чайківська, Текля Гарматюк, Євгенія Вакулінська, Михайліна Зарубинська, Анастасія Шкільняк, Олена Чайківська, Йоанна Гарматюк, Анна Богачик, Михайліна Заболотна. 2-3

ДЕ Є

Микола Придзимірський, 18 літ, родом з Коршилівки, пов. Скалат. Тому третій рік, як приїхав до Америки до Buffalo, N. Y. і невідомо де тепер знаходиться. Хто би о нім що знав, або він сам, нехай буде ласкавий на оден з понизших адресів зголосити, а дістане належиту винагороду.

Paul Lozinsky, Northampton, Pa. або: Стефан Придзимірський в Fogesville, Pa. 2—5

ДЕ Є?

моя жена, Марія, що пропала десь дня 5-го січня с. р. лишаючи двоє малих дітей. 10 доларів нагороди за поданє о ній відомості.

Іван Пронько, 209 Jans Str., Carnegie, Pa.

ПОШУКУЮ

брата Нестора Гарматюка, родом з Лубянок низших, збаражського повіту, Галичина. Послідний раз писав з Каліфорнії. Хто би знав, де він є, або він сам, прошу написати до мене. Матвій Гарматюк, 123 E. First St., New York City. 1-2

ДЕ Є

Петро Микетів, род. з Ланук малих, пов. Бібрка, Гал. Перебував в Канаді, в Grand Falls, N. B. Хтоб про него що знав, звольте донести до

Jos. Walowicz, Box 39 Oxford Furnace, N. Y.

ОПОВІСТКА.

Перед двома роками помер десь в Америці Іван Вовк, родом з Пальчино, пов. Збараж, Галичина. По нім лишив ся в краю спадок, яким не можуть розпорядити задля браку метрики смерті. Тим-то я підписаний звертаю ся отсею дорогою до Всєх духовних ОО. і взагалі до всіх чесних і добрих людей, які знали-б, де згаданий Іван Вовк помер, або хто його хоронив, з усердною просьбою, щоби подали се мені до відомості. Небіщик був довгий час дяко-учителем в Америці. За ласкаву інформацію дякую сердечно вже наперед.

Стефан Вильчинський, 137 Filzwater St. Philadelphia, Pa.

ЧАСИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ

тому хочу навізати переписку із вільнодумною працюютою женщиною, середнього віку. Я сам числом 29. Прошу о фотографію. За тайну ручу. Спішіть ся дівчата!

М. Orach, 617 Grove St., 1-4 Vancouver, B. C., Canada.

ПІВЕЦЬ ЦЕРКОВНИЙ

пошукує посади дяко-учителя Ласкаві зголошеня:

Paul Czyczota, Northampton, Pa. 2-3

Січинський перед американським судом.

Дня 7 го червня відбулось вібрание Поляків в Grandmond Tex., яке мало на цілі обговорити справу Мир. Січинського, м-ства кривд руського народу, і видати „резолюцію“

На вібраню було присутних пересічно 20 Поляків і ся шапка змобілізована польськими шовіністичними тяженниками, ве могла

здорово розсвідити політичну ситуацію в Галичині. Виходячи в своїй шовіністичній точки погляду, що до „польського стану посідани“ в Галичині, зараз в самого початку сбра-

д. почали кричати, вимахуючи (zielnie не лишень руками, але й ногами. Щоб досаднійше еше дити свідост-

тво широкій польській культу-рі почали прозивати руський нарід, як „Hajdamaki“ „Smierdzące Rusini“ „Pasy drzec z Siczyńskiego“, e.t.c.

Сього було забагато для кількох Русинів, виходячих ся випадково на вібраню і М. Пурляк запротестував проти обидки на вільній землі на наш нарід.

Се не помогло. — Тоді Турляк віддав цілу справу перед суд. Обиджаний руський нарід заступав Dr. Henry Moherd, Америка-

вець, котрий в своїй красрічевій промові, попертій фактом галицької політики заапетлював до судів присяглих, як синів вільної землі Вашингтона, що б они

яко вільні в вільними а рівні в рівними положити кінець обидам киданим на руську народність.

„Руський нарід — сказав він міжтим — уживає різних способів, щоби боронитись проти польско-

кої нахабности, а кол легальні протести не помагають, сей нарід хапаєсь за средства нелегальні, бо се є природним впливом із стану річи. Се політика і

справлягальські! Алеми американці з сьмієм позволити, щоби на нашій землі оден нарід обиджав другий. Ми есьмо цивілізований народ, а обиди заповідіні другому народови, свідчать о бра-

ку здорового розуму і браку цікавості цивілізації у сих одиниць, що наносять обиди.“

По короткій нараді, судді присягли узнали обох Поляків винними обиди руського народу і засуджено їх на кару \$88 88.

Се новий доказ культури Поляків, та як освічені нації на їх культуру зади-вають ся. Честь одиницям, котрі стають до борби о

честь нашого народу! Ми на вільній землі, і хотия тут не даймось глумитись над нами лядький гадрі!...

О. Вала.

ГЛЯДАЮ ДІВЧИНИ

Русинки, котра говорять трохи по англійськи, до роботи в кухні. П. а. л. 30 доларів місячно, мешканє і харч.

F. Jurkiw, P. O. Ponderay, Idaho, U. S. A.

592 нових членів

приступило до Р. Н. Союзу в місяці Грудні С. Р.

Братство сьв. Михайла в West Rutland, Vt. Від. 215 Р. Н. С.
Двуліт Зофія, о. Двуліт Теодор, Капцюс Іван, Фогі Павло, Іваник Іван, Герчак Михайл, Шапка Павло, Груна Николай, Піпа Стефан, Ярещак Григорій, Груна Теодор, Груна Олександра, Чуфін Олександра, Ожубко Максим, Кеба Іван, Ярещак Антін.

Братство Пресьв. Богородиці в Hazelton, Pa. Від. 216 Р. Н. С.
Смереканія Юстина, Вишинська Параска, Когут Настя, Левкулич Анна, Мельничок Ілія, Скуревич Варвара, Збрезна Ева, Носаль Марія, Капушинська Анна, Павлик Параска, Жевневич Катерина, Брожина Марія, Панко Настя, Панко Кристина, Гасець Анна, Мостовик Михайліна.

Братство сьв. Йосафата в Rochester, N. Y. Від. 217 Р. Н. С.
Андрій Іван, Стадник Прокіп, Орясюк Михайл, Британ Григ., Тербушка Іван, Федьків Василь, Квасниця Василь, Яницький Тимко, Квасниця Николай, Климців Петро, Головка Николай, Онуфрік Теодор, Руда Марія, Соломка Теодор, Климців Дмитро, Білецький Кароль, Турчин Николай, Муха Теодор, Дорофей Марія, Бандура Теодор, Кек Анна, Попівний Николай, Чорний Михайл, Гаврилів Гасяк, Кучий Григ., Рудий Михайл, Кучий Николай, Луцишин Михайл, Гарасимчук Николай, Линда Ева, Лялька Николай, Кісіль Тома, Кавшун Петро, Клуца Катерина, Білецька Анастасія, Заяць Марія, Савьяк Наталка, Савьяк Марія, Маслий Анастасія, Скробач Василь, Скробач Олена, Іваськевич Іван, Швець Іван, Тихий Григ., Крупка Ілія, Онуфрік Теодор, Польовий Василь, Голубка Ілія, Мізерний Теодор, Кісіль Николай, Кісіль Яцко, Пригода Яким, Мелих Михайл, Лисаньк Панько, Лисий Михайл, Пастущин Іван, Качмар Василь, Чернецький Стефан, Британ Іван, Грицак Николай, Гранковський Іван, Чапранська Анастасія, Гривнак Сильвестр, Гривнак Анна, Паснак Іван, Шургот Теодор, Кучмій Василь, Польова Анна, Луцишин Василь, Луцишин Катерина, Галука Николай, Швець Никол., Линда Анна, Польовий Тома, Паснак Николай, Макогон Павло, Ковба Іван, Паньків Михайл, Макогон Михайл, Чпола Даниїл, Сколовський Стефан.
Братство сьв. Йоана Хрестителя в Santiago Tuge, Pa. Від. 218 Р. Н. С.
Янош Павло, Демко Михайл, Кукарський Антін, Майка Йосиф, Госцюра Вагжинец, Корта Григорій, Бурак Теодор, Лич Ілько, Казюль Андрій, Гадам Френ., Федок Петро, Ланьчак Іван, Петрович Теодор, Коштовський Андрій, Автанас Михайл.

Товариство „Січ“ в Keokuk, Va. Від. 219 Р. Н. С.
Пашук Іван, Сушереба Катерина, Андрій Йосиф, Цибук Йосиф, Дябло Марія, Томко Ів., Войтович Матвій, Кравчинин Іван, Дябло Іван, Чужран Осип, Дябло Антін, Шинь Петро, Брунський Іван, Бержанський Матвій, Починюк Тимотей.

Товариство „Дністер“ в Brook lyp, N. Y. Від. 220 Р. Н. С.
Молчко Іван, Вітушинська Анна, Харик Павло, Ладанівський Захарій, Ладанівська Анастасія, Пінтель Магдалина, Фортун Фелько, Зазуляк Іван, Судмак Павло, Зазуляк Гринько, Куріца Михайло, Лавровський Стах, Журковський Іван, Куріца Тимко, Новічка Анастасія, Якубек Йосиф, Несторович Василь, Фортун Петро, Несторович Стеф., Поторійко Іван.

Братство сьв. Стефана в Chicago, Ill. Від. 221 Р. Н. С.
Береза Антін, Ревеляк Мнх., Гащак Андрій, Смалъ Симеон, Смовка Іван, Каторчак Василь, Релецький Іван, Ціхонъ Іван, Кінальський Теофіл, Жидовський Мнх., Молочник Андрій, Мотюк Іван, Лабойко Мнх. Патан Яків, Клод Стефан, Доманьчук Василь, Масловський Мнх., Федик Іван, Тарновий Василь, Мельник Олександра, Ковалишин Николай, Филипп Йосиф, Дмитрух Теодор, Кондратюк Роман, Лас Николай, Мілер Григ., Баррій Ілько, Холодницький Григ., Кутний Іван, Молочник Петро.
Братство сьв. о. Николая в Mahanoy City, Pa. Від. 222.
Хомик Антін, Петрушка Іван, Періг Максим, Слівинський Фр., Каріцький Броніслав, Соловій Лукач, Лоренц Йосиф, Беднаровский Владислав, Єнджевийський Петро, Каленч Чалий, Мельничук Павло, Козловський Френк, Вільчинський Никодим, Вільчинський Михайло, Вайтовський Гаврило, Качмарчик Іван, Гуменюк Дмитро, Гуменюк Михайло, Кожушко Іван, Семенюк Михайло, Корінь Семан, Арманчук Іван, Петричка Василь, Семенюк Филип, Дурица Юрій, Хомик Александер, Кохан Михайло, Качмарчик Йосиф, Семенюк Яцко, Майкович Федор, Тиньо Петро, Мілян Василь, Копіна Стефан, Берда Стефан, Москаль Михайло, Суржича Николай, Бабяк Онуфрей, Лабун Дмитро, Божик Михайло, Богівка Гриць, Варянка Онуфер, Зданасевич Петро, Зданасевич Томаш, Зданасевич Теофіл, Ксьонжевич Михайло, Метей Андрей, Гживинський Іван.
В. 1. Козяр Семен.
В. 2. Галабурда Іван.
В. 3. Слюсар Вавшко, Швенковський Данько, Русин Матій, Рибакца Йозефа, Палубняк Мнх. (дит.), Баль Василь.
В. 6. Гінчак Василь Майор Ів., Феранцу Немеш Василь.
В. 7. Біляк Михайло.
В. 9. Балик Іван, Лесик Василь, Грендю Семан, Пінкасеви Ів., Кузю Іван, Янковський Йосиф.
В. 9. Стефанський Николай, Лучканин Павло, Сова Іван, Стефанський Дмитрій, Лучка Стефан, Гирчеський Іван.
В. 16. Грицишин Василь.
В. 17. Ясін Максим, Худий Панько, Біляк Андрей, Сикела Митро.
В. 19. Адзіма Андрей, Бенько Михайло II дит.
В. 27. Грегорець Михайл, Музика Андрей.
В. 28. Васильчук Михайло.
В. 30. Гадомський Розалія д., Гмитрик Михайло, Кішка Іван, Смолинський Теодор, Пех Фелько.
В. 33. Грицишин Андрей, Гроцка Марія дит., Гроцкий Стефан дит., Вархоль Зузі, Осушка Марія, Ісхук Настя, Ісхук Марія, Ісхук Анна, Ісхук Теодора дит.
В. 35. Кіташ Михайло, Спйох Михайло, Лехман Михайло, Білянич Яшко, Кравець Филип.
В. 38. Горбаль Ілько.
В. 40. Ласак Федор.
В. 41. Пуцура Антоній.
В. 42. Поглід Лев, Барна Максим, Паробін Теодор.
В. 45. Труш Александер, Свирбнук Андрюх, Ковальський Павло, Вязулич Матковський Вас.
В. 47. Цибак Василь, Паппичак Іван, Плішка Теодор, Леню Григорій, Михалишин Мнх., Соломчак Михайл, Михалишин Іван.
В. 48. Сірак Василь.
В. 49. Маруша Юрій.
В. 52. Присяжна Ксеня, Ройко Катерина, Цимбрух Марія, Баворовський Ваврик.
В. 53. Кікта Іван, Конєвич Дмитро, Гарко Стефан, Кос Стефан, Вітик Максим, Волос Петро, Потевак Григорій, Рифун Михайл, Баховський Захарій.
В. 55. Сирко Катерина і Астрям Іван диті.
В. 56. Кравчик Михайло.
В. 59. Шаланкевич Михайл, Бандричак Павло Венгрик.
В. 61. Крижанський Юрко, Ян-

ковський Іван, Гділія Петро.

В. 62. Куріла Андрей, Солян Гнат, Фаль Емиліян, Цеплий Федор, Бляма Василь Нестрак Іван, Страхоцкий Іван, Мазур Николай, Іж Петро, Кріль Антошко, Валько Николай, Черножицкий Михайл, Наньчишин Михайл, Найда Теодор, Нацки Іван, Дрб Михайл, Красовський Теодор, Маршалик Ілько, Круняник Іван, Войтал Ілько.
В. 63. Пеллар Андрей, Романчак Осиф дит.,
В. 65. Грицов Осиф, Окрепкий Федько, Лисачок Теодор, Являк Тимко, Матлага Стефан, Кравець Марія, Генсьорек Марія, Семетковский Юрій, Чопак Михайл, Гарасимчук Іван, Бутрешкевич Антоній, Баца Михайл, Кравець Юрко і Левчик Марія диті, Липівський Яцко Матлага Стефан.
В. 72. Красівський Іван, Келер Осиф, Петенко Михайло, Сенчакович Ладомір.
В. 73. Рекрут Стефанія, Олійник Іван, Волович Михайл.
В. 75. Войтович Максим.
В. 78. Антоній Петро, Трояновський Николай, Матчик Митро, Степшин Іван, Кравець Гриць, Бончак Андрей, Дудусь Франко, Сокаль Митро, Барняк Микита,
В. 80. Іванів Клованич Іван, Зімомбія Василь Пізнух, Яцків Клованич Іван.
В. 82. Коцан Юрко.
В. 84. Шкапак Гриць, Молнар Михайл, Калинський Теодор.
В. 85. Петрила Андро, Мостовік Анна дит., Янчук Андро.
В. 86. Гбур Стефан, Коцан Михайло, Шурко Йосиф.
В. 88. Теод. Іван Суда дит.
В. 91. Кіт Михайло, Федорко Панель, Костів Теодор, Іванців Іван, Самогела Стефан, Малиняк Савка, Паславський Антін, Чуківський Йосиф, Рішко Николай, Мудрик Андрей, Онішак Максим, Медвідь Юстин, Канюк Іван, Шпак Михайл, Корсарч Григорій.
В. 92. Тимків Іван, Возняк Микола, Чернявський Іван, Бучинський Ілько, Трат Теодор, Монастирський Йосиф, Едвард Вульф, Ваврик Михайл, Обаль Максим, Клюс Юстина, Бригдер Терешко, Грічів Касяка.
В. 93. Дзіма Стефан.
В. 94. Сербін Теодор, Кравець Іван, Сернюк Теодор.
В. 95. Солтис Антоній, Солтис Павел, Пітук Іван, Райхель Осиф, Лешевський Мирон.
В. 96. Лепак Йосиф і Лаврик Анна диті.
В. 99. Менчук Михайл, Фучило Михайл, Вацлавський Михайл, Гавловський Казімір, Владика Петро, Клемент Хомяк.
В. 100. Решко Юлія.
В. 104. Шуль Григорій, Дзюбан Павло.
В. 108. Кудерек Николай, Мазовський Іван, Бздель Стефан, Дуда Теодор, Липка Данило, Стецько Микита, Небор Данило, Орач Николай.
В. 109. Мігас Альберт.
В. 110. Вітвіцкий Василь, Ярош Михайл.
В. 117. Фаберовський Казімір, В. 120. Кнан Андрей, Комарницький, Михайло.
В. 123. Василик Василь, Тарас Анна і Балик Іван диті, Товарицький Дмитро, Гріб Николай, Гаталяка Іван, Діак Павло, Дзядзевич Йосиф, Лещинський Василь, Омиляш Петро, Михайлів Дмитро, Балли Іван, Панашак Андрей, Кароль Павло, Цап Іван, Яценко Арт., Запотошна Пелягія, Луців Федько, Федірка Михайло, Капчик Гаврило, Трат Іван, Сіка Іван, Василь Антін, Мороз Гасяк, Петрица Іван, Бадан Стефанія.
В. 124. Княжик Николай, Марко Михайло.
В. 126. Гада Ігнат, Кортічак, Френк, Клінковський Николай, Кувіс Андрей, Юшко Михайло, Рондось Михайло.
В. 127. Грицик Никола.
В. 128. Кренцілова Іван, Гум-

за Анна дит., Процишин Осиф.

В. 135. Клим Іван, Ганьчар Анастасія, Рапач Олена, Черевняк Анна, Керна Йосиф, Беца Юрко, Годчак Стефан, Терлецький Юрко, Явірницький Василь.
В. 136. Кобиляк Іван, Копко Онуфрій, Мурин Николай, Федорів Василь, Ониско Текля д., Касків Емиліян дит.
В. 138. Лучковець Константин, Телеп Іван.
В. 139. Опалка Петро, Медвідь Стефан, Сікеда Петро, Половіщак Николай.
В. 142. Панталемон Коваль, Яцко Чурчак, Шур Вінцентій, Гарбутяк Іван, Демчук Федько, Урбан Іван, Фіолько Андрей.
В. 143. Рилуф Іван, Кунаш Стефан, Бровар Іван, Рилик Василь, Пуставський Андрей, Іванюк Прокоп, Пастерняк Василь, Бучковський Михайло, Рилик Григорій, Рило Іван, Куханський Василь, Кух Станіслав, Дропко Дмитро, Лазар Йосиф, Гавриш Василь.
В. 145. Бурка Павел.
В. 146. Данюк Василь, Станко Іван, Петричко Михайло, Лавринський Павло, Сагал Ілько.
В. 147. Бурдпак Григорій.
В. 149. Копит Андрюх, Мельник Гринько, Ворко Іван.
В. 153. Беч Василь.
В. 154. Гамарич Юрій, Спрей Федор.
В. 155. о. Курілло Кость.
В. 157. Вархоль Симеон Беднарчик Іван, Беднарчик Марія дит., Левко Петро, Газдайка Теодор.
В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

В. 158. Глеба Йосиф.
В. 162. Югас Федор, Демкович Андрей, Сеньків Гринько, Демкович Андрюх, Демкович Іван, Сеньків Стефан, Лиснявич Михайло, Лиснявич Іван, Панкевич Стефан, Завідовський Петро, В. 163. Лукасевич Йосиф.
В. 164. Добуш Катерина.
В. 165. Бедзик Іван, Чорняк Орест.
В. 168. Сеньків Іван, Маслий Петро, Клим Григорій, Малецький Андрюх, Пашчин Николай, Кароль Теодор.
В. 174. Михалко Михайл.
В. 176. Паньків Олександра.
В. 178. Омеляновський Никит.
В. 179. Пасічник Василь.
В. 181. Оніщук Юрій.
В. 182. Бандарський Ігнатій, Артимович Іван.
В. 184. Дрозда Алексій.
В. 185. Спан Тимко.
В. 186. Царик Катерина.
В. 189. Гановський Йосиф.
В. 190. Полегонький Розалія, Ковальчик Зофія.
В. 191. Хромяк Йосиф.
В. 192. Ткач Петро.
В. 196. Янов Михайл Теодор, Чігас Михайло.
В. 197. Бестрянський Іван, Петрина Михайло.
В. 198. Решетіло Амброзій, Пех Михайло.
В. 199. Чорняк Молч. Йолан.
В. 202. Намісник Марія, Кулинич Ева, Федец Ілія.
В. 203. Савіцький Николай.
В. 205. Туряниця Константин.
В. 207. Моливацький Іван.
В. 210. Вас Петро, Безупка Михайло, Сіткевич Михайло.
В. 213. Підгайний Дмитрій, Кушнір Іван, Підгайний Івас дит.
В. 214. Драгус Зофія, Кеселиця Марія, Барчівська Катерина, Гудак Параскева, Волота Анна.

ІВАН КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Як лічити сухоти.

Сухота вже знаві були у старих народів, та у всіх людей, поселяючих меншу або більшу цивілізацію. Науковий опис цієї хвороби знаходився вже в батька медицини, Гіпократа в 460-377 році перед Р. Хр. Потім писало о тій хворобі багато лікарів, так в старині, як і в сучасних віках. Від того часу д сьвідчені лікарі почали голосити, що ця хвороба є страшно заразлива, що вона десятикратно людський рід, суджуючи вже перед часом чоловіка на смерть, вічні терпіння. І тому від найдавніших часів старано ся йти відповідні средства в борбі з сею страшною недугою.

В році 1782 вилено розпоряджене в Неаполі, (Італія) щоби вряжене домів і одіж зажажених сею хворобою відсвижовано через поливане сігом, горівкою, або якими вишми кvasами. Однак все таки було великою тайною, яка є властива причина цієї хвороби. Доцперва в році 1882 Др Кос відкрив цілому сьвітоти сю тайну і д кавав, що причиною сухіг суть мікроби або бацилі, а в сім випадку так зовимий по латині *Bacillus tuberculosis*.

Відкрите цієї тайни мало немірене значіне в науці медицини, бо тим самим можна було лекше вже подати успішний ратунок для хорих, знаючи причину недуги.

Найбільший з'їзд учених лікарів з цілого сьвіта відбув ся минувшого року в Вашингтоні, де поважно розправляли о тій хворобі на підставі найновіших наукових дослідів. Про се днесь подаю ширший опис, заразом і виконуючи ухвалу конгресу, котра наказала, щоби в кожній мові дати обширний опис сухіг.

Як розвивають ся сухоти.

Накопи бацилі сухіг дістануть ся до нутра людької системи, то вони можуть задержати ся в яким небудь органі. Тут протягом якогось часу, найшовши собі відповідне для себе місце і теплоту, скоро розвивають ся.

Дальше буде.

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

З поважанем,
И. Ф. Ерни, А. П. Міллер
А. Бучак, Русин.

Проводить загальний банко-
вий бізнес. Видас міжнародні
тони ордери, драфти і пересилає
гроші до всіх частин світа, по-
читає гроші на реальності. Де-
позити сего банку подвоїлись
протягом останніх 5 літ і вино-
ять тепер около \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму
Knauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

В. П. ПЕТРОВ

Эмпиризм 15

S. C. Freter & Co., 52 Dearbon Str., Chicago, Ill.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City.
поміж 2 а 3 евеню. 24

Читайте уважно!

4-?-?-?-?-?-?-?-?-?

„Народна Торговля“
4 і пів процент.